

หลักสูตรการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง
ชื่อหลักสูตร การทำน้ำสมุนไพร จำนวน ๖ ชั่วโมง
ด้านอาชีพพาณิชยกรรมและการบริการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบางมูลนาก สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิจิตร

ความเป็นมา

การทำน้ำสมุนไพรเป็นภูมิปัญญาพื้นบ้านของคนไทยที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ เกิดจากวิถีชีวิตที่อยู่ใกล้ชิดธรรมชาติ และความรู้ในการใช้สมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพของตนเองและคนในครอบครัว คนไทยรู้จักนำพืชสมุนไพรต่าง ๆ มาปรุงเป็นยา ทั้งในรูปแบบการต้ม ดอง หรือคั้นน้ำดื่ม เพื่อบำรุงร่างกายและรักษาโรคต่าง ๆ โดยเฉพาะในสมัยที่การแพทย์สมัยใหม่ยังไม่แพร่หลาย สมุนไพรจึงเป็นยาหลักในการดูแลสุขภาพของคนไทยมาอย่างยาวนานต่อมาเมื่อวิถีชีวิตเปลี่ยนไป การบริโภคสมุนไพรก็ได้รับการพัฒนาให้ง่ายและสะดวกขึ้น จึงเกิดเป็น “น้ำสมุนไพรพร้อมดื่ม” ซึ่งมีรสชาติหอม สดชื่น และมีประโยชน์ต่อสุขภาพ เช่น น้ำเก๊กฮวย น้ำกระเจี๊ยบ น้ำใบเตย น้ำตะไคร้ น้ำมะตูม และน้ำขิง เป็นต้น สมุนไพรเหล่านี้มีคุณสมบัติช่วยแก้กระหาย บำรุงร่างกาย และช่วยปรับสมดุลในร่างกายได้เป็นอย่างดีในอดีต การทำน้ำสมุนไพรจะนิยมทำในครัวเรือน เพื่อดื่มเองหรือเลี้ยงรับรองแขกในงานบุญ งานประเพณี ส่วนในปัจจุบัน ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายทั้งในระดับชุมชนและเชิงพาณิชย์ เนื่องจากผู้คนหันมาใส่ใจสุขภาพมากขึ้น น้ำสมุนไพรจึงกลายเป็นผลิตภัณฑ์สุขภาพที่สามารถต่อยอดเป็นอาชีพสร้างรายได้ โดยมีการพัฒนารูปแบบการผลิต บรรจุภัณฑ์ และรสชาติให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้บริโภคยุคใหม่

ดังนั้น การทำน้ำสมุนไพรจึงไม่เพียงแต่เป็นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นของบรรพบุรุษเท่านั้น แต่ยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน สร้างรายได้ และปลูกจิตสำนึกให้คนรุ่นใหม่เห็นคุณค่าของสมุนไพรไทย อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ควรรักษาไว้ให้คงอยู่สืบไป

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของชุมชนและความต้องการของชุมชน
๒. เป็นหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า การทำช่องทางการเผยแพร่และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนให้เป็นระบบครบวงจร
๓. สามารถนำความรู้จากการอบรมไปสร้างอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ ให้กับตนเองและครอบครัว

จุดหมาย

๑. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำน้ำสมุนไพร
๒. มีทักษะในการเลือกซื้อ เลือกใช้วัตถุดิบได้
๓. มีความตระหนักเห็นคุณค่าความสำคัญของการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์
๔. สามารถนำสินค้าไปจำหน่ายผ่านสื่อออนไลน์ได้
๕. สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
๖. มีความพึงพอใจในการฝึกอาชีพระยะสั้น วิชา การทำน้ำสมุนไพร

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือ ประชาชน

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน ๖ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี ๒ ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ ๔ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร
วิชา การทำน้ำสมุนไพร จำนวน ๖ ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ช่องทางการประกอบอาชีพ	๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการขายวิชา การทำน้ำสมุนไพร	๑.๑ บอกความสำคัญในการ ประกอบอาชีพการทำน้ำสมุนไพร ๑.๒ บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพขายการทำน้ำสมุนไพร ๑.๓ บอกทิศทางการพัฒนาการประกอบอาชีพ การทำน้ำสมุนไพร	๑.๑ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการสื่อของจริง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน ๑.๒ วิเคราะห์อาชีพที่สามารถเลือกประกอบอาชีพได้ในชุมชนจากข้อมูลต่าง ๆ ๑.๓ กำหนดทิศทางการพัฒนาการประกอบอาชีพ โดยใช้กระบวนการคิดเป็น และมีความเป็นไปได้ตามบริบทชุมชน	๓๐ นาที	
๒	ทักษะการประกอบอาชีพการทำน้ำสมุนไพร	๒.๑ บอกความเป็นมาของการทำน้ำสมุนไพร ๒.๒ มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเลือกซื้อเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ ๒.๓ บอกขั้นตอนการทำน้ำสมุนไพร ๒.๔ บอกขั้นตอนการทำบรรจุภัณฑ์ การทำน้ำสมุนไพรได้	๒.๑ ความเป็นมาของการทำน้ำสมุนไพร ๒.๒ ความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับการเลือกซื้อเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ ๒.๓ ขั้นตอนการทำน้ำสมุนไพร ๒.๔ ขั้นตอนการ การทำน้ำสมุนไพร	๒.๑ จัดให้ผู้เรียนศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับความเป็นมาของการทำน้ำสมุนไพร ๒.๒ จัดให้ผู้เรียนศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการเลือกซื้อเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ ๒.๓ จัดให้ผู้เรียนรู้จักวัสดุ อุปกรณ์ พร้อมขั้นตอนวิธีการขั้นตอนการทำน้ำสมุนไพรและฝึกปฏิบัติ ๒.๔ จัดให้ผู้เรียนรู้จักวัสดุ อุปกรณ์ พร้อมขั้นตอนวิธีการทำบรรจุภัณฑ์ การทำน้ำสมุนไพร		๑ ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๓	การบริหารจัดการในการประกอบ อาชีพ	<p>๓.๑ สามารถคำนวณต้นทุน กำไรในการประกอบอาชีพได้</p> <p>๓.๒ เข้าใจเทคนิค การขายสินค้าออนไลน์</p> <p>๓.๓ สามารถถ่ายภาพเพื่อประชาสัมพันธ์ สินค้าออนไลน์ได้</p> <p>๓.๔ สามารถสร้างมูลค่า สินค้าบนอินเทอร์เน็ต ได้</p> <p>๓.๕ สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อลด รายจ่าย/เพิ่ม รายได้ ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>๓.๑ การคำนวณต้นทุน กำไร ในการประกอบอาชีพ</p> <p>๓.๒ เทคนิคการขายสินค้า ออนไลน์</p> <p>๓.๓ การถ่ายภาพเพื่อประชาสัมพันธ์สินค้า ออนไลน์</p> <p>๓.๔ การสร้างมูลค่า สินค้าบนอินเทอร์เน็ต</p> <p>๓.๕ การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อลด รายจ่าย/เพิ่มรายได้ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>๓.๑ จัดให้ผู้เรียนดำเนินการ คิดต้นทุน การผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้า</p> <p>๓.๒ จัดให้ผู้เรียนศึกษา เทคนิคการขายสินค้า ออนไลน์และฝึกปฏิบัติ</p> <p>๓.๓ จัดให้ผู้เรียนศึกษาการถ่ายภาพเพื่อประชาสัมพันธ์ สินค้าออนไลน์ และฝึกปฏิบัติ</p> <p>๓.๔ จัดให้ผู้เรียนศึกษาการสร้างมูลค่าของสินค้าบน อินเทอร์เน็ต และฝึกปฏิบัติ</p> <p>๓.๕ จัดให้ผู้เรียนศึกษาการ นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อลด รายจ่าย/เพิ่มรายได้ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>	๑ ชั่วโมง	๑ ชั่วโมง
๔.	โครงการประกอบอาชีพ	<p>๔.๑ เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบ ให้เหมาะสมและถูกต้องได้</p> <p>๔.๒ ตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการ ประเมินโครงการ/ปรับปรุงโครงการได้</p> <p>๔.๓ สามารถถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒ ๓ ๔</p>	<p>๔.๑ การเขียนโครงการประกอบอาชีพเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง</p> <p>๔.๒ การตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการ การประเมินโครงการ/ปรับปรุงโครงการ</p> <p>๔.๓ ถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>๒ ๓ ๔</p>	<p>๔.๑ จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการประกอบอาชีพ</p> <p>๔.๒ กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง และตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการและการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ</p> <p>๔.๓ ครูและผู้เรียนร่วมกันถอดบทเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>๒ ๓ ๔</p>	๓๐ นาที	๒ ชั่วโมง

สื่อการเรียนรู้

๑. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ , เอกสาร , ใบความรู้
๒. สื่อบุคคล/ภูมิปัญญา
๓. สื่อแหล่งเรียนรู้ / สถานประกอบการ
๔. สื่ออินเทอร์เน็ต

การวัดและประเมินผล

- แบบประเมินความพึงพอใจ
- สรุปรายงานและผลดำเนินโครงการ
- การติดตามนำความรู้ไปใช้

เกณฑ์การจบหลักสูตร

๑. มีผลการเรียนภาคทฤษฎีและปฏิบัติงานระหว่างเรียนและจบหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินจัดการศึกษาต่อเนื่องตามเกณฑ์ (แบบ กศ.ตน.๗ (๒) โดยมีคะแนนรวม ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๐
๓. มีความพึงพอใจระดับ ดี ขึ้นไป